

РЕШЕНИЕ

№ 26045

гр. София, 31.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 17 състав, в
публично заседание на 07.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Искра Гърбелова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **12273** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на [чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс](#), вр. [чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване \(КСО\)](#).

Образувано е по жалба на Й. С. Т., ЕГН: [ЕГН] чрез адв. А. Т., срещу Решение № 2153-21-290/14.11.2024г. на директора на Териториално поделение (ТП) на НОИ – С. град, с което е оставена без уважение жалба с вх. № 1012-21-1249/01.11.2024 г. срещу разпореждане № 21242139602 от 14.10.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване като неоснователна. В сезиращата съда жалба са изложени аргументи за незаконосъобразност на решението, като издадено при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалноправните разпоредби и несъответствие с целта на закона. Твърди се на първо място, че в разрез с чл. 34, ал. 7 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/ административният орган не е взел предвид представените от жалбоподателя документите, които удостоверяват статута ѝ на учащ. На следващо място се твърди, че АО не е изяснил всички факти и обстоятелства, не е събрал необходимите доказателств, като не е съобразил факта, че процесното училище е създадено по реда на отменения Закон за народната просвета /ЗНП отм./ със Заповед № РД-14-66 от 30.06.1999г., т.е. попада в хипотезата на чл. 34, ал. 1, т. 1 от НПОС. Не е събрана и информация от Министерство на образованието и науката и Министерство на външните работи за извършена заверка на дипломата от Ливанското училище на жалбоподателката. Единственият мотив за прекратяване на наследствената пенсия на жалбоподателя е, че Ливанското училище „Д. Х. Д.“ не е създадено по реда на Закона за предучилищно и училищно образование /ЗПУО/, без да съобрази, че е създадено по реда на отменения ЗНП, което попада в хипотезата на чл. 34, ал. 1, т. 1 от НПОС. В представените по

делото писмени бележки тази теза е изоставена, като се поддържа становище за неправилно приложение на чл. 34, ал. 1, т. 1 от НПОС, тъй като за процесния случай е приложима разпоредбата на чл. 34, ал. 1, т. 3 б. „а“ от НПОС - жалбоподателят е със статут на учаща се в чужбина по смисъла на посочената разпоредба. В заключение е отправено искане за отмяна на решението и изпращане преписката на компетентния орган със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

В съдебно заседание, жалбоподателят се явява лично и се представлява от адв. Т., който поддържа жалбата, прави доказателствени искания за представянето на допълнителни документи по реда на чл. 192 от ГПК и моли същата да бъде уважена. Претендира разноси, съгласно представен списък.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ - С. град, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата като неоснователна, също прави доказателствени искания и моли за отхвърляне на жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар.

Административен съд София – град, III отделение, 17 – ти състав, след като взе предвид наведените от страните доводи и се запозна с приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

По заявление вх. № 21104-21-39/13.02.2019 г. с разпореждане № [ЕГН] от 20.02.2019 г. на Ръководител по пенсионно осигуряване /ПО/ на Й. С. Т. е отпусната наследствена пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 01.02.2019 г.

След навършване на 18-годишна възраст Й. С. Т. представя удостоверение № 3675 от 12.07.2024 г. за записана редовна ученичка в единадесети клас през учебната 2023/2024 г. и удостоверение № 3675 от 10.07.2024 г. за записана редовна ученичка в дванадесети клас през учебната 2024/2025 г.

При извършена проверка в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, който се поддържа от Министерството на образованието и науката на основание чл. 345 от ЗПУО и Наредба № 2 от 24.01.2017 г., издадена от министъра на образованието и науката, е установено, че Ливанското училище „Д. Х. Д.“ [населено място] не фигурира в регистъра. Във връзка с това е изпратено писмо изх. № 2134-21-770 от 22.07.2024 г. до Й. Т., с което лицето е уведомено, че не може да продължи изплащането на наследствената й пенсия по представените документи от Ливанското училище. Също така, че за да продължи изплащането на наследствената пенсия, е необходимо на основание чл. 1, ал. 5 от НПОС в едномесечен срок от датата на уведомлението да представи документ от учебно заведение, съгласно чл. 34, ал. 1, т. 1 от НПОС.

Писмо изх. № 2134-21-770 от 22.07.2024 г. е връчено лично на жалбоподателката на 13.09.2024 г. В указания едномесечен срок от жалбоподателя не е представен нов документ. Предвид това, както и с оглед навършването на 18 годишна възраст, с разпореждане № 21242139602 от 14.10.2024 г. пенсията на жалбоподателката е прекратена на основание чл. 96, ал. 1, т. 2 във връзка с ал. 2 от КСО, считано от 03.07.2024 г., поради отпадане основанието за получаването й.

Срещу така издаденото разпореждане е подадена жалба, която е оставена без уважение като неоснователна. В оспореното решение се цитират разпоредбите на чл. 40, ал. 2, ал. 4 и чл. 331, ал. 1 от ЗПУО, както и на чл. 34, ал. 1, т. 1 от НПОС и чл. 82, ал. 1 от КСО. Предвид обстоятелството, че Ливанското училище не е създадено по предвидения в Закона за предучилищното и училищното образование ред, към който препраща чл. 82, ал. 1 от КСО във връзка с разпоредбата на чл. 34, ал. 1, т. 1 от НПОС е прието, че изплащането на наследствената пенсия на Й. Т. не може да бъде продължено, въз основа на представените документи от Ливанско училище „Д. Х. Д.“ [населено място]. В този смисъл е прието, че след 02.07.2024 г. (датата на навършване на 18-

годишна възраст) лицето няма статут на учащ по смисъла на чл. 82, ал. 1 от КСО във връзка с чл. 34 от НПОС и няма право да получава наследствена пенсия.

В хода на съдебното производство по молба на жалбоподателя са събрани като допълнителни писмени доказателства по реда на чл. 192 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК Писмо № 6399 от 23.04.1999г. на Посолството на Република Л., с което се иска разрешение от Министерството на образованието и науката да бъде открито ливанско училище в С., работещо по ливанска програма по силата на Наредба № 9 на МС на Република България за откриване на частни училища и детски градини, на български училища и детски градини с чуждестранно участие и на чужди училища и детски градини; Писмо на МОН изх. № 04-030213/01.06.1999г., с което в отговор на предходното писмо се сочи, че МОН не възразява на територията на [населено място] да бъде открито ливанско училище под контрола на Министерството на просветата на Р България, при условие, че се иска откриване на училище към Посолството на Република Л. – [населено място], в което ливанските деца и деца от смесени бракове ще се обучават по програма, съгласно ливанските образователни закони.; Писмо № 7/00 от 14.01.2000г. на Посолството на Република Л., с което се уведомява МВнР, че на 20.09.1999г. е открито Ливанско училище „Д. Х. Д.“ на адрес: [населено място],[жк], [улица], в което децата ще бъдат обучавани според ливанска програма за обучение. Предвидено е разширяване на училището с цел въвеждане на програма за гимназиално обучение до дванадесети клас. Собственик и отговорен за училището е гражданинът с ливански произход г-н Нажа М. Гази. Представена е и Спогодба между правителството на Р България и правителството на Л. за сътрудничество в областта на образованието, науката и културата. Посочените доказателства са представени с писмо изх. № 0104-432/02.01.2025г. на МОН, в което се сочи, че Ливанското училище „Д. Х. Д.“ не е институция в училищната система на Р. България по смисъла на ЗПУО, не функционира като държавно училище по силата на международен договор, не е вписано в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищно образование и министърът на образованието няма правомощия да осъществява контрол върху дейността му. Съгласно § 5, ал. 1 и ал. 2 от ДР на ЗПУО, детски градини и училища, създадени и провеждащи обучение в Република България в съответствие с изискванията на чужда държава за целите на този закон се приравняват на детски градини и училища, осъществяващи дейност на територията на съответната чужда държава, като за резултатите от обучението в детските градини и училищата по ал. 1 се прилагат разпоредбите на [глава осма](#). В този смисъл се сочи, че Ливанското училище „Д. Х. Д.“ като организирано обучение към Посолството на Република Л. в [населено място] следва да се разглежда като училище по смисъла на § 5 от ДР на ЗПУО. По делото като писмени доказателства са приети също така разрешение за достъп до обществена информация на Главния секретар на О. на Р България, както и писмо на министъра на труда и социалната политика и отговор на последното от зам.министъра на образованието и науката, съгласно което статутът на Ливанското училище „Д. Х. Д.“ е регламентиран в § 5 от ДР на ЗПУО. В тази връзка е посочено, че ученичката, която се обучава в чуждестранно училище в Р България е със статут на учаща се в чужбина. По делото е приложено и заверено копие на Заповед № РД-14-66/30.06.1999г. на министъра на образованието и науката, с която е разрешено на „Балкан интеркоммерс“ ООД, представлявано от г-н Гази да открие от учебната 1999/2000 частно основно училище със срок на обучение 8 години, писмо вх. № 7704/29.05.2000г. на г-н Гази, с което уведомява МОН, че частното училище открито с посочената заповед не е осъществило учебен процес и са описани причините за това. В писмото е посочено, че се осъществява дейност само от на Ливанското училище „Д. Х. Д.“, открито по искане на Посолството на Л., по ливанска програма под контрола на Министерство на просветата на Република Л., като при възможност да бъде организиран учебен процес и по издаденото със Заповед № РД-14-66/30.06.1999г.

разрешение МОН ще бъде информирано своевременно. От представените по делото писма изх. № 0104-241/18.06.2025г. и изх. № 0104-159/02.05.2025г. на МОН и приложените към тях доказателства е видно също, че МОН по молба на г-н Гази е удостоверило, че процесното училище не е открито по разпоредбите на отменения ЗНП на Р България, а действа като училище по ливанска програма на обучение от I до IX клас и е под контрола на Министерство на просветата и висшето образование на Р Л.. Удостоверение от Посолството на Л. в [населено място] установява, че Ливанското училище „Д. Х. Д. е частно учебно заведение, регистрирано в министерство на просветата и висшето образование на Л., а идентифициращ документ в регистър БУЛСТАТ сочи актуалното състояние и адрес на училището: [населено място], [улица]. От процесуалния представител на жалбоподателя по делото са представени и приети издадено от МОН удостоверение № 125-72/13.06.2025г., с което се признава завършено средно образование на Й. Т. в Ливанското училище „Д. Х. Д.“, както и легализирана диплома за завършено средно образование в посоченото училище на Посолството на Ливанската Република в С..

Решение № 2153-21-290/14.11.2024г. на директора на ТП на НОИ – С. град е връчено на жалбоподателя на 18.11.2024г.

Жалбата срещу решението на директора на Териториално поделение на НОИ-С. до съда, е подадена чрез административния орган, на 29.11.2024г.

Сезиращата съда жалба, е подадена от активно процесуално легитимирано лице, което е адресат на издаденото решение от ответната страна, и чиито права и законни интереси са засегнати от същото. Оспорването е осъществено в законоустановения срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, същото е надлежно упражнено, поради което подадената жалба е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал. 2 от КСО съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 – издаден ли е акта от компетентен орган, в писмена форма, спазени ли са материалноправните и административнопроизводствените правила; актът съобразен ли е с целта на закона.

Оспореното решение е издадено от директора на ТП на НОИ – С. град, който е материално и териториално компетентния орган да разгледа жалбата срещу разпореждане № 21242139602 от 14.10.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване на основание 117, ал. 3 от КСО и съгласно приложена по делото Заповед № 1712/17.08.2015г., като потвърденото с посоченото решение разпореждане също е издадено от длъжностно лице определено от ръководителя на ТП на НОИ С. град, със Заповед № 1015-21-1-28/19.04.2024г. При тези данни съдът намира, че както оспореният административен акт, така и разпореждането потвърдено с този акт са издадени от компетентен орган. Същото и потвърденото с него разпореждане са постановени в предписаната от закона форма и при спазване на съдопроизводствените правила.

Относно приложението на материалния закон съдът приема следното:

Пораждането и съществуването на правото на наследствена пенсия е регулирано с разпоредбата на чл. 82, ал. 1 КСО и се определя от две кумулативно зададени предпоставки: - наличие на продължаващо обучение на лицето, употребено в смисъла на пряк низходящ наследник на починалото лице от чиито патримониум е произтекло процесното право и - липса на навършена 26-годишна възраст от същото, което не е спорно в случая. Спорният по делото въпрос е имал ли жалбоподателят статут на учащ се по смисъла на чл. 82, ал. 1 от КСО след навършване на 18-годишна възраст т.е. след 03.07.2024 г., от която дата с процесното разпореждане е прекратена наследствената пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Съгласно чл. 82, ал. 1 от КСО, децата имат право на наследствена пенсия до навършване на 18-годишна възраст, а след навършването ѝ, ако учат - за срока на обучението, но не по-късно от навършването на 26-годишна възраст, както и над тази възраст, ако учат и ако са се инвалидизирали до 18, съответно до 26-годишна възраст. Децата, които се считат за учащи, се определят с наредбата по чл. 106. Децата, които полагат стаж след дипломиране, не се смятат за учащи.

Според чл. 34, ал. 1, т. 1 от НПОС, деца, които учат след навършване на 18-годишна възраст по смисъла на чл. 82, ал. 1 КСО, са ученици, които продължават образованието си след навършване на 18-годишна възраст в училищата, създадени по реда на отменения Закон за народната просвета (ДВ, бр. 79 от 2015 г.) или по Закона за предучилищното и училищното образование, както и социални учебно-професионални заведения, създадени с Постановление № 63 на Министерския съвет от 1991 г. за образуване на социални учебно-професионални заведения за квалификация и преквалификация на лица с намалена трудоспособност (обн., ДВ, бр. 32 от 1991 г.; изм., бр. 68 от 1991 г.), независимо от степента и формата на обучение; те установяват това обстоятелство в началото на всяка учебна година с документ от съответното учебно заведение;

На първо място следва да се посочи, че от всички събрани по реда на чл. 192 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК доказателства безспорно се установява, че Ливанско училище „Д. Х. Д.“ с адрес: [населено място], [улица] не е открито по реда на отменения ЗНП, не е институция в училищната система на Р. България по смисъла на ЗПУО, не функционира като държавно училище по силата на международен договор и не е вписано в регистъра на институциите. От цитираните по-горе писма на МОН и приложената към същите кореспонденция с Посолството на Р. Л. в [населено място], както и издадените от последното и МОН в тази връзка документи се установява, че Ливанско училище „Д. Х. Д.“ е частно учебно заведение, регистрирано в Министерство на просветата и висшето образование на Л.. Същото е открито по искане на Посолството на Р. Л., по ливанска програма на обучение и под контрола на Министерството на просветата на Р. Л.. Следователно процесното училище следва да се разглежда по смисъла на § 5, ал. 1 и ал. 2 от ДР на ЗПУО като училище, осъществяващо дейност на територията на чужда държава, каквито са организирани обучения към посолствата на чужди държави в Р. България. В този смисъл за жалбоподателят е приложима разпоредбата на чл. 34, ал. 1, т. 3, б „а“ от НПОС, тъй като същата се явява лице, което учи в чужбина. Това обстоятелство се установява и от приложеното по делото удостоверение № 125-72/13.06.2025г. издадено от МОН, с което се признава завършено средно образование на Й. Т. в Ливанското училище „Д. Х. Д.“, както и легализирана диплома на лицето за завършено средно образование в посоченото училище на Посолството на Ливанската Република в С., съгласно относимата в случая разпоредбата на чл. 34, ал. 1, т. 3, б „а“ от НПОС. Следователно Й. Т. е притежавала статут на учащ след 02.07.2024 г. (датата на навършване на 18-годишна възраст) по смисъла на чл. 82, ал. 1 от КСО във връзка с чл. 34, ал. 1, т. 3, б „а“ от НПОС и е имала право да получава наследствена пенсия.

Предвид изложеното неправилно с оспореното решение е потвърдено разпореждането, с което е прекратена наследствена пенсия на жалбоподателя

след 03.07.2024г. В случая, като не е изяснил всички факти и обстоятелства от значение за правилното приложение на закона, административният орган е достигнал до неправилни материалноправни изводи за липсата на право на наследствена пенсия за жалбоподателя. Оспореното Решение № 2153-21-290/14.11.2024г. на директора на ТП на НОИ – С. град и потвърденото с него разпореждане № 21242139602 от 14.10.2024 г. на ръководителя на „Пенсионно осигуряване“ са постановени при неизяснена в цялост фактическа обстановка, което е довело до неправилно приложение на материалния закон, като административният орган се е позовал на неотнормирани за случая правни норми. В тази връзка жалбата се явява основателна, а оспореното решение като незаконосъобразно следва да бъде отменено.

Предвид изхода на спора в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски, като такива се претендират в размер общо на 1 850лв. за заплатено в брой адвокатско възнаграждение. Ответникът е направел възражение за прекомерност на така претендирания адвокатски хонорар, което съдът намира за частично основателно. В случая установения за този вид дела минимум по чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004г. за възнагражденията за адвокатска работа е 500 лв. С оглед мотивите на решението на СЕС по дело С-438/22 съдът съобрази, че посочените в Наредба № 1 от 9.7.2024г. размери на адвокатските възнаграждения, могат да служат единствено като ориентир при определяне на възнагражденията, но без да са обвързващи за съда, като същите подлежат на преценка с оглед вида на правния спор и съществуващия материален или нематериален интерес, вида и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото. В случая по искане на процесуалния представител на жалбоподателя по делото са събрани допълнителни доказателства, довели до изясняване на фактическата обстановка, същият е участвал във всички проведени открити съдебни заседания и е представил писмени бележки, като е оказал правна защита в пълен обем, без обаче делото да се отличава с фактическа и правна сложност по – голяма от характерната за този вид дела, с оглед на което съдът намира възнаграждение в размер на 1 200 лв. за справедливо и обосновано.

Воден от което и на основание чл. 172, ал. 2 пр. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, Административният съд С. - град

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-290/14.11.2024г. на директора на ТП на НОИ – С. град и потвърденото с него разпореждане № 21242139602 от 14.10.2024 г., с което на основание чл. 96, ал. 1, т. 2 във връзка с ал. 2 от КСО, е прекратена наследствената пенсия за осигурителен стаж и възраст заболяване на жалбоподателя.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Ръководителя "Пенсионно осигуряване" при ТП НОИ С. град, който следва да разреши по същество въпроса, при

съобразяване мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА Териториално поделение на НОИ С. град да заплати на Й. С. Т., ЕГН: [ЕГН] сумата от 1 200 лв., разноси по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от съобщаването му на страните на основание чл. 119 КСО.

СЪДИЯ: